

TIL JUSTIS- OG BEREDSKAPSKOMITEEN

Høringssvar fra IOGT i Norge. Prop 112 L (2024-2025) - Endringer i straffeloven og legemiddeloven mv. (befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk)

IOGT i Norge er en rusforebyggende medlemsorganisasjon. Vi driver ruspolitisk påvirkningsarbeid, forebyggende tiltak og et utstrakt sosialt arbeid for rusavhengige og for barn og unge. Vi jobber for at det skal være lett å ta rusfrie valg, og vil bidra til et trygt og inkluderende samfunn.

IOGT støtter en forsterket innsats overfor rusbrukere gjennom mer helsehjelp, mer omsorg og mer rehabilitering. Dette må kombineres med et lovverk, og en håndhevelse av et lovverk, som sender tydelige signaler om at salg og bruk av narkotika er forbudt. Vi mener det mest humane samfunnet kan gjøre i en tid hvor bruken av narkotika øker, er å holde fast i en politikk som ikke legaliserer og normaliserer, men som forebygger bruk og reduserer tilgangen på narkotika.

Loven forebygger – mål om lav bruk og at færrest mulig bruker

I Cann21-undersøkelsen fra Folkehelseinstituttet¹ ble ungdom blant annet spurt om grunner til ikke å bruke cannabis. Det at foreldrene ikke ville like det (66 prosent) og det å ikke gjøre noe ulovlig (64 prosent) er noen av argumentene som kom høyest opp i undersøkelsen for ikke å bruke cannabis. Dette viser at et forbud gir ungdom en "legitim grunn" til å si nei når presset kommer. Det er ikke alltid lett å være den som står imot, men tydelige grenser fra samfunnet hjelper. Vi mener et tydelig lovverk og kommunikasjon fra myndighetene er god forebygging, noe tallene i Cann21 viser, og at forslaget som nå er kommet bygger opp om dette.

Vi er derfor glade for tydelig kommunikasjon fra regjeringen om at narkotika er forbudt. Vi mener forslaget fra regjeringen møter det som har vært, og fortsatt er, målsetningen med norsk narkotikapolitikk: lav bruk av narkotika og at færrest mulig bruker narkotika. For at forbudet skal oppfattes som et forbud, og slik være forebyggende, er det viktig at lovbrudd blir avdekket og møtt med en reaksjon. Vi støtter derfor at betinget påtaleunntatelse med vilkår om oppmøte ved rådgivende enhet for russaker skal være normalreaksjonen for ungdom.

Differensiert modell og ulike reaksjoner

Det er positivt at proposisjonen skiller mellom mindreårige, rusmiddelavhengige og andre voksne brukere. Dette gjenspeiler ulike behov for oppfølging og reaksjon. Vi mener den differensierte modellen som foreslås vil fungere, og støtter momentene som er listet opp for å avgjøre hvem som anses å ha alvorlige og omfattende rusproblemer.

¹ <https://www.fhi.no/globalassets/faktabokser/cann2021-en-studie-om-cannabiserfaringer.pdf>

Avdekking

Vi mener at lovforslaget har en god tilnærming til avdekking av narkotika, og at det vil bli en forbedret situasjon sammenlignet med i dag. Det er bra at Regjeringen slår fast at kroppslige undersøkelser, som for eksempel spyttprøver, ikke er uforholdsmessig i seg selv og at det kan bli brukt for å avdekke bruk.

Det er også viktig at politiet fortsatt har adgang til tvangsmidler ved skjellig grunn til mistanke om at formålet er salg. Dette sikrer muligheten for å avdekke og etterforske mer alvorlige forhold.

Mengdegrensener

IOGT er positive til senket grenseverdier for flere stoffer. Vi er imidlertid kritiske til forslaget om at full mengdegrense skal gjelde for inntil tre ulike stoffer samtidig. Dette kan i praksis innebære mengder som tilsier en reell spredningsfare, og svekke innsatsen mot omsetning.

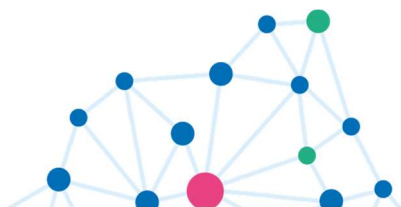
Kommunale rådgivende enheter

Vi er positive til en tydeligere rolle gitt til de kommunale rådgivende enhetene i regjeringens forslag, og at enhetene ikke utelukkende er knyttet til påtaleunndatelse. Vi mener det er viktig at også andre yrkesgrupper enn politi kan henvise til enhetene, for eksempel helsesykepleiere eller lege.

Videre vil vi vise til Actis sitt høringsvar, der de foreslår nasjonale minstestandarder for enhetene, samt ber komiteen fremme følgende anmodningsvedtak:

«Derfor ber Actis komiteen fremme følgende anmodningsvedtak: Stortinget ber regjeringen sørge for at oppfølgingstilbudet i rådgivende enheter skal involvere foresatte og at alle som kommer inn får kartlagt behovet for hjelp til å mestre underliggende problemer, hjelp til å fullføre skolegang eller komme i jobb og insentiv til å delta på fritidsaktiviteter».

Hanne Cecilie Widnes
Generalsekretær IOGT i Norge
iogt@iogt.no
Tlf: 48 23 16 60

IOGT.NO